

Fonetică

Vocale

sistemul vocalic – format din 7 unități *a, ă, â(i), e, i, o, u*

Consoane

sistemul consonantic – format din 22 de unități *b, k, k', ȇ, d, f, g', ȝ, g, h, ȝ, l, m, n, p, r, s, ȝ, t, ȝ, v, z*

Nr.	Litera / combinația de litere	Pronunțarea	Condiții	Exemple
1.	a	[a]		<i>apă</i> [apă]
2.	ă	[ă]		<i>apă</i> [apă]
3.	â	[î]	în interiorul cuvintelor	<i>mână</i> [mî ⁿ ă]
4.	b	[b]		<i>bob</i> [bob]
5.	c	[k]		<i>ac</i> [ak] <i>casă</i> [kasă]
6.	ce	[če]		<i>cercel</i> [čer ^c el]
7.	che	[k'e]		<i>ureche</i> [urek'e]
8.	chi	[k'i]		<i>chip</i> [k'ip]
9.	ci	[çi]		<i>cinema</i> [çinema]
10.	d	[d]		<i>dud</i> [dud]
11.	e	[e]		<i>elev</i> [el ^e v]
		[îe]	la început de cuvânt, în pronume personale și formele verbului <i>a fi</i>	<i>eu</i> [îeu] <i>ea</i> [îa] <i>ești</i> [îeșt'i] <i>eram</i> [îeram]
12.	f	[f]		<i>film</i> [film]
13.	g	[g]		<i>gară</i> [gară]
14.	ge	[ȝe]		<i>gel</i> [ȝel]
15.	ghe	[g'e]		<i>ghem</i> [g'em]
16.	ghi	[g'i]		<i>ghiocel</i> [g'io ^ç el]
17.	gi	[ȝi]		<i>gin</i> [ȝin]

18.	h	[h]		<i>hai</i> [haɪ]
19.	i	1. [i]		<i>inimă</i> [ɪnimă]
		2. [ɨ]	2.1. în diftongi	<i>iar</i> [ɨar] <i>întâi</i> [ɨntɨi]
			2.2. în triftongi	<i>iei</i> [ɨeɨ] <i>leoaică</i> [le-ɔ̃aɨcă]
20.	î	[ɨ̃]	1. la inițială de cuvânt	<i>înger</i> [ɨ̃ŋger]
			2. la sfârșit de cuvânt	<i>urî</i> [urɨ̃]
21.	j	[j]		<i>jar</i> [ʒar]
22.	k în împrumuturi și în nume proprii străine și românești scrise după model străin	[k]		<i>kripton</i> [kriptɔn] <i>Kretzulescu</i> [kreʒulescu]
23.	l	[l]		<i>lac</i> [lak]
24.	m	[m]		<i>măr</i> [măr]
25.	n	[n]		<i>nai</i> [nai]
26.	o	[o]		<i>dor</i> [dor]
27.	p	[p]		<i>pară</i> [pară]
28.	q în împrumuturi și nume proprii străine	[k]		<i>Qatar</i> [katar]
30.	r	[r]		<i>rac</i> [rak]
31.	s	[s]		<i>sac</i> [saK]
32.	ș	[ʃ]		<i>șase</i> [șase]
33.	t	[t]		<i>tort</i> [tort]
34.	ț	[t̪]		<i>țară</i> [țară]
35.	u	[u]		<i>urs</i> [urs]

36.	v	[v]		<i>vis</i> [vis]
37.	w în împrumuturi și în nume proprii străine și românești scrise după model străin	1. [v] cu excepția unor anglicisme		<i>wattmetru</i> [vatmetru] <i>weber</i> [vebăr] <i>Wachmann</i> [vahman]
		2. [u] în câteva anglicisme	la inițială de cuvânt + <i>ee, (h)i</i>	<i>weekend</i> [uikend]
38.	x	1. [ks]		<i>excursie</i> [ekskursie]
		2. [gz]		<i>examen</i> [egzamen]
39.	y în împrumuturi și în nume proprii străine și românești scrise după model străin	[i]		<i>hobby</i> [hobi]
40.	z	[z]		<i>zar</i> [zar]

Hai să ne jucăm cu sunetele și literele!

1. Pronunțați!

a	alb	sat	asta
ă	ăsta	cămașă	fără
â	-	când	-
b	barcă	albastru	cub
c	cal	acolo	rac
d	duș	odihnă	rod
e	est	rea	epopee
f	față	afară	puf
g	gară	ogar	rog
h	hrană	rahat	vlah
i	iarnă	viață	pești
î	înger	-	a urî
j	joc	ajutor	vrej
k	kilogram		
l	limbă	alene	mal
m	munte	amic	acum
n	nor	anotimp	an
o	ocazie	roată	
p	parc	apartament	cap
q	quintal		
r	roșu	peren	far
s	sare	masă	fes

ș	școală	așa	coș
t	tren	stare	stat
ț	țară	oțet	hoț
u	unde	punte	fileu
v	val	covor	mov
w	week-end		
x	xilofon	exercițiu	xerox
y	yard		
z	zi	vază	roz

2. Citiți cuvintele:

a / ă / â / î

casă	frână	găină	umăr	doamnă
România	văr	școală	pahar	aeroport
mâine	fată	papuc	acum	cântec
păr	caiet	cap	regulă	mână
înot	hartă	bărbat	cadou	vânt

j / ș / ț / v / z / s

dimineață	vânăta	vișină	secundă	muzeu
Elveția	necaz	țară	pas	Constanța
joc	vârtej	vis	oraș	rață
zidar	joi	ziar	preț	sare
jandarm	bagaj	vapor	uzină	navă

ce / ci / ge / gi

deget	ghiveci	muncitor	deceniu	rege
picior	cine	ceas	recital	geografie
Germania	cinci	arici	papuci	argint
Turcia	ceapă	stagiu	gem	parcelă
regină	Egipt	frigider	ceai	agendă

che / chi / ghe / ghi

unghie	chestionar	ghiozdan	chelner	ghid
China	vechi	cheie	chip	chimie
înghețată	chirurg	machiaj	bancher	triunghi
portughez	gheață	cherestea	ghem	chirie
chenar	ochi	maghiar	ghiocel	chel

3. Citiți cuvintele:

râu / rău
măr / păr
capac / copac

nară / pară
ger / gel
val / șal

unchi / unghi
jar / zar
rând / gând

4. Ascultați și completați cuvintele cu literele care lipsesc:

a / ă / â / î

cl_s_

flo_re

p_rc

c_ine
_nghețată

m_r
banan_

g_nd
n_mol

j / ș / ț / v / z / s

ma_ă
ore_
_oarece

se_ur
_oare
din_i

exerci_iu
a_ion
_oacă

ce / ci / ge / gi

_reșe
_r
fran__z

pa__nă
__am
__nere

_rafă
spe__alist
_r_l

che / chi/ ghe / ghi

ure__
__brit
__tară

__te
un__e
__don

pa__t
__țar
e__pă

4. Dictare:

pâine, rachetă, ghindă, rând, schelet, ghimbir, vară, moschee, ghiveci, agent, pacient, pașaport, machetă, frânghie, jurnal, herghelie, cerere, regim, ceară, chef, ceașcă, teighea, anchetă, ac, zece, verighetă, schemă, așchie, chec, dulceață, mușchi, ceață, chimen, țânțar, rechin, elice, elogiu, schiță, ciorchine, pelican, săptămână, piață, ciment, Grecia, geometrie, logică, argilă.

5. Ascultați cântecul *Alfabetul* și completați spațiile libere

<https://www.youtube.com/watch?v=jujNeoyB1B4>

ALFABETUL

Liviu Tudan/Corina Braneanu

Na na-na, na-na-na
Na na-na, na-na-na
Alfabetul nu e greu

Auzeam cândva, în jurul meu,
“Alfabetul nu e greu”.
Vă voi spune-acum, la rândul meu,
“Alfabetul nu e greu”.
__ de la albină sau arici,
__ vine de la bunici,
__-ul de la calendar,
__-ul de la dar.

Și cuvinte căutam mereu.
Alfabetul nu e greu.
Dacă ești atent la jocul meu,
Alfabetul nu e greu.
__-ul vine de la elefant
Vine și de la elev
Ce urmează? Ce urmează?

E litera F.
__-ul vine de la furnica rea
Ce pe greier îl necăjea.
Dar furnica, harnică mai era.
Voi, copii, să fiți ca și ea!

Ce mai e? Ce mai e?
După F e litera __,
Grădinar, grădinar,
Pentru voi cu-o floare în dar,
Ce mai e? Vine H,
__ de la Homer cel vestit,
Apoi este __,
De la Iliada venit.
__ e de la joacă, se știe doar.
Cine suie-apoi pe cântar?
__ vine de la un kilogram
De dulciuri care dispar.

Ce urmează n-o să spun tot eu.
Alfabetul nu e greu.
E același, însă jocul meu
Schimbă vorbele mereu.

Na na-na, na-na-na
Na na-na, na-na-na
Alfabetul nu e greu

6. Alfabetul dumneavoastră:

Găsiți alte cuvinte care încep cu literele date:

s -
l -
c -
ț -
e -
f -
g -
r -
p -
a -